

11 februari 1963

Van: DGES

Aan: M via S

Onderwerp:

913.100 en just
Belgisch team

Vrij
daarna via P
voor H. R. Rijkshand
du

cc: T
DIE
DES
DGPZ

Een niet al te diepgaande bestudering gedurende het week-end van het Belgische plan leidt tot de volgende voorlopige opmerkingen.

De Belgen hebben tweeërlei doel met het plan:

- a) een voorlopige oplossing te zoeken voor het economische probleem VK-EEG in die zin, dat het VK "soit amarré" aan het continent en
- b) een politieke binding tot stand te brengen tussen het VK en de Zes.

De Belgen zijn zich bewust, dat de kans van slagen van het plan niet groot is. Zij mikken echter niet slechts op die kleine kans; zij menen, zelfs bij mislukking, een tactische overwinning op de Fransen te kunnen behalen, die zal leiden tot een politieke unie tussen de Vijf en het VK. Immers indien de Vijf en het VK het plan hebben aanvaard doch Frankrijk het afwijst, zouden de Vijf en het VK toch met de politieke binding moeten voortgaan.

Mij beperkend tot het economische deel zie ik de volgende voordelen:

- 1) Het plan is eenvoudig en zou dus vrij snel kunnen worden aangenomen en toegepast. Het beperkt zich met een enkele uitzondering tot hetgeen reeds in de toetredingsconferentie werd bereikt. De landbouw is uitgesloten, waardoor het belangrijkste wrijfpunt van de toetredingsonderhandelingen niet meer ter sprake komt.
- 2) De cohesie tussen de Vijf onderling en hun contact met het VK wordt weer aangehaald. De Amerikanen zullen op prijs stellen, dat de economische binding gekoppeld is aan een politieke.
- 3) Vanuit Brits gezichtspunt voldoet het plan aan de wensen, die indertijd ten grondslag lagen aan het Britse verzoek om een vrijhandelszone. De landbouw blijft buiten schot, zodat zowel de interne Britse landbouwpolitiek als de belangrijkste Commonwealth-preferenties (Canada, Nieuw-Zeeland, Australië) ongewijzigd kunnen blijven.
- 4) Het zal de Fransen niet gemakkelijk vallen het plan a priori af te wijzen, omdat het overeenstemt met de "solution de réchange", waarover Couve de Murville en Pompidou min of meer officieel zich hebben uitgelaten.

Als bezwaren zou ik willen wijzen op de volgende:

- 1) Het plan voorziet slechts in een voorlopige oplossing, die gedurende jaren tot nadere onderhandelingen tussen de

- EEG -

MEMORANDUM

Van:

- 2 -

Aan:

Onderwerp:

EEG en het VK zal leiden, met alle mogelijke wrijvingen daaraan verbonden.

- 2) De Britten moeten capituleren voor de Franse these, dat zij nog niet rijp zijn om in de EEG te worden opgenomen en dat voorshands een "solution plus modeste" moet worden gezocht. Zij worden echter gehouden aan concessies, die zij tijdens de toetredingsonderhandelingen deden in de optiek van toetreding. Het grootste bezwaar voor de Britten kan echter liggen in de institutionele regeling van het Belgische voorstel. Het is immers niet geheel duidelijk of de Britten bij de bepaling van de handelspolitiek in de douane-unie een gelijke stem krijgen als de EEG-landen. Zo neen, dan is de regeling voor het VK onaanvaardbaar; zo ja, dan zullen noch de Fransen noch de Commissie voor het plan te vinden zijn.
- 3) De Fransen moeten verschillende vroegere principiële bezwaren inslikken. Zij krijgen immers geen vergrote afzet voor hun agrarische produkten op de Britse markt, maar verliezen wel in de industriële sector hun preferenties tegenover de Britse export. Bovendien krijgen de Britten vrije toegang zonder gebonden te zijn aan de economische verplichtingen, die de economische unie aan de Zes oplegt (vrijheid van diensten en vestiging; kartelbeleid etc.). Ook moeten de Fransen hun stelling vergeten, dat het goedkope voedselpakket in Engeland en de "national health insurance" de concurrentievoorwaarden vervalst.
- 4) Ook voor Nederland en Italië is de uitsluiting van de landbouw nadelig, te meer als Denemarken, na afsluiting van dit voorlopige plan met het VK, tot de EEG zou toetreden.

-.--.-.-.-.-.-

Indien Generaal de Gaulle andere dan economische concessies van het VK hoopt te ontvangen, zal het economische deel van het plan hem niet meer aanlokken dan de volledige toetreding van het VK. Voor hem zou de attractie dus moeten worden gevonden in het politieke deel, maar juist dit deel is nog bijzonder vaag.

Indien men dan, zoals de Bègen erkennen, ernstig rekening houdt met een Franse verwerping van het plan, ligt feitelijk de aantrekkelijkheid van het plan in de daaropvolgende nauwere politieke binding tussen de Vijf en het VK. Maar dan zullen de Vijf zich vooraf hebben moeten binden om een politieke unie met het VK af te sluiten, als de Fransen het Belgische plan zouden verwerpen.

11-2-1963